

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ НЫЗАМЫ

30.06.2011-ж. №84/VI

АРХИВ ИСИ ҲАҚҚЫНДА

I-БАП. УЛЫҰМА РЕЖЕЛЕР

1-статья. Усы Нызамның мақсети

Усы Нызамның мақсети архив иси саласындағы қатнасықларды тәртиплестиріуден ибарат.

2-статья. Архив иси ҳаққындағы нызамшылық

Архив иси ҳаққындағы нызамшылық усы Нызам ҳәм басқа да нызам актлеринен ибарат.

Егер Өзбекстан Республикасының халықаралық шәртнамасында Қарақалпақстан Республикасының архив иси ҳаққындағы Нызам актлеринде нәзерде тутылғанынан басқаша қағыйдалар белгиленген болса, халықаралық шәртнаманың қағыйдалары қолланылады.

3-статья. Тийкарғы түсиниклер

Усы Нызамда төмендеги тийкарғы түсиниклер қолланылады:

айрықша бағалы ҳужжет – өшпес тарийхый-мәдений ҳәм илимий қунлылыққа, жәмийет ҳәм мәмлекет ушын айрықша әҳмийетке ийе болған, есапқа алыў, сақлаў ҳәм пайдаланыўдың айрықша тәртиби белгиленген архив ҳужжети;

архив – архив ҳужжетлерин жәмлеў, есапқа алыў, сақлаў ҳәм олардан пайдаланыўды әмелге асырыўшы мәкеме;

архив иси – архив ҳужжетлерин жәмлеў, есапқа алыў, сақлаў ҳәм олардан пайдаланыўды шөлкемлестиріў бойынша жумыс;

архив қоры – юридикалық ямаса физикалық шахслардың жумысы нәтийжесинде пайда болған, тарийхый ямаса логикалық жақтан өз-ара байланыслы архив ҳужжетлериниң жыйнағы;

архив ҳужжетлери – пуқаралар, жәмийет ҳәм мәмлекет ушын әҳмийетли болғанлығы себепли сақланыўы тийис болған текстли, қолжазба ҳәм машина менен оқылатуғын ҳужжетлер, сесли жазыўлар, видеожазыўлар, киноленталар, фотосуўретлер, фотография плёнкалары, сызылмалар, схемалар, карталар, сондай-ақ басқа да материаллық затлардағы жазыўлар;

архив ҳужжетлерин депозитар сақлаў – архив ҳужжетлерин олардың мүлк ийеси (ийелик етиўши) менен архив, музей, китапхана арасындағы келисимде (шәртнамада) белгиленетуғын мүддетлер ҳәм шәртлер тийкарында мүлк ийесиниң

(ийелик етиўшинин) архив хўжжетлерине болған мүлк хўқықын (ийелик етиў хўқықын) сақлап қалған ҳалда сақлаў;

мәкеме архиви – юридикалық шахстың архив хўжжетлерин жәмлеў, есапқа алыў, сақлаў ҳәм олардан пайдаланыўды әмелге асырыўшы структуралық бөлимшеси;

ис жүргизиў – юридикалық шахстың хўжжетлестириў ҳәм рәсмий хўжжетлер менен ислеўди шөлкемлестириў бойынша жумысын тәмийинлеўши процесс;

Миллий архив қоры - Қарақалпақстан халқының материаллық ҳәм руўхый турмысын сәўлелендиретуғын, тарийхый, илимий, социаллық, экономикалық, сиясий ҳәм мәдений әҳмийетке ийе болған тарийхый қәлиплескен ҳәм турақлы байытып барылатуғын архив хўжжетлеринин жыйнағы;

Миллий архив қорының мәмлекетлик каталогы – архив хўжжетлери Миллий архив қорының қурамына киргизилген архив қорларының көлеми ҳәм қурамы ҳаққындағы тийкарғы мағлыўматларға ийе болған есапқа алыў хўжжети;

теңи жоқ хўжжет – өзінде сақланған мағлыўмат ҳәм (ямаса) сыртқы белгилери бойынша уқсасы жоқ, жойтылған жағдайда өзиниң әҳмийети ҳәм (ямаса) түп нусқа қолжазбалығы көз-қарасынан орнын толтырып болмайтуғын айрықша баҳалы хўжжет;

қамсызландырыў нусқасы – айрықша баҳалы хўжжет ямаса теңи жоқ хўжжеттиң басқа материаллық заттағы, түп нусқада бар болған мағлыўматты оқыў ямаса көриў (еситиў) имканиятын бериўши көширме нусқасы;

жеке қурам бойынша хўжжетлер – хызметкердиң жумыс бериўши менен мийнет қатнасықларын сәўлелендириўши архив хўжжетлери.

4-статья. Архив хўжжетлерине болған меншик түрлери

Архив хўжжетлери жеке ҳәм ғалаба мүлкшилик түрлеринде болыўы мүмкин.

Мәмлекетлик ҳәкимият ҳәм басқарыў уйымларында, мәмлекетлик кәрханалар, мәкемелер ҳәм шөлкемлерде турған архив хўжжетлери, сондай-ақ олар тәрәпинен мәмлекетлик архивлер, музейлер ҳәм китапханаларға тапсырылған архив хўжжетлери мәмлекет мүлки болып есапланады ҳәм усы хўжжетлер мәмлекет ийелигинен шығарыў ҳәм меншиклестириў, алыў-сатыў ямаса мүлк хўқықын басқа шахсқа өткериў менен байланыслы басқа да келисимлер объекти болыўы мүмкин емес;

Мәмлекетлик кәрханалар, мәкемелер ҳәм шөлкемлер мәмлекет ийелигинен шығарылған, меншиклестирилген жағдайда олардың архив хўжжетлери, соның ишинде жеке қурам бойынша хўжжетлери мәмлекет мүлки болып қалады ҳәм белгиленген тәртипте мәмлекетлик архивлерге тапсырылады.

Мәмлекетлик емес кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлердин архив хұжжетлери, сондай-ақ физикалық шахслардың жеке архив хұжжетлери олардың жеке мүлки болып табылады.

Қайтыс болған пуқаралардың Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли болмаған бөлеги қурамына киргизилген жеке архив хұжжетлери, ўэсиятнама ямаса нызам бойынша мийрасхорлары болмаған жағдайда, сондай-ақ, архив хұжжетлериниң мүлк ийелерин анықлаў имканияты болмаған жағдайда мәмлекет мүлкине өтеди.

5-статья. Қайта шөлкемлестирилип атырған хәм сапластырылып атырған кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлердин архив хұжжетлери

Кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлер қайта шөлкемлестирилип атырғанда олардың архив хұжжетлери тийисли мәмлекетлик архивлер менен келисилген ҳалда усы кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлердин хуқықый мийрасхорларына тапсырылады.

Кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлер сапластырылып атырғанда, олардың архив хұжжетлери нызамшылықта белгиленген тәртипте тийисли мәмлекетлик архивлерге тапсырылады.

II-БАП. АРХИВ ИСИ САЛАСЫНДАҒЫ МӘМЛЕКЕТЛИК БАСҚАРЫҰ

6-статья. Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесиниң архив иси саласындағы ўәкилликлери

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси:

архив иси хәм ис жүргизиў тараўында бирден-бир мәмлекетлик сиясаттың әмелге асырылыўын тәмийинлейди;

архив исин раўажландырыў хәм архивлер жумысын қоллап-қуўатлаў бойынша мәмлекетлик бағдарламаларды тастыйықлайды;

архив иси хәм ис жүргизиўдиң жағдайы үстинен мәмлекетлик қадағалаўды әмелге асырыў тәртибин белгилейди;

архив хұжжетлерин жәмлеў, мәмлекет есабына алыў, сақлаў хәм олардан пайдаланыў тәртибин белгилейди;

архив хұжжетлерин Миллий архив қоры қурамына киргизиў хәм оның қурамынан шығарыў тәртибин белгилейди;

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлеги қурамына киргизилген архив хұжжетлерин турақлы (мүддетсиз) сақлаўды әмелге асыратуғын министрликлер, мәмлекетлик комитетлер хәм мәкемелердин дизимин тастыйықлайды;

архив хұжжетлериниң купыялылық категорияларын, сондай-ақ, мәмлекетлик сыр хәм нызам менен қорғалатуғын басқа да сырларды өз ишине алған архив хұжжетлерин көрип шығыўға шеклеўлерди белгилейди;

Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңесі Нызамшылыққа муўапық басқа да ўәкиликлерди әмелге асырыўы мүмкин.

7-статья. Қарақалпақстан Республикасы Архив иси басқармасының архив иси саласындағы ўәкиликлери

Қарақалпақстан Республикасы Архив иси басқармасы (буннан былай текстте «Басқарма» деп алынады):

архив иси ҳәм ис жүргизиў саласында бирден-бир мәмлекетлик сиясатты әмелге асырады;

Миллий архив қорының мәмлекетлик каталогын жүргизеди;

архив ҳужжетлерин белгиленген тәртипте Миллий архив қоры қурамына киргизиў ҳәм оның қурамынан шығарыў бойынша жоқары уйымларға усыныс бередиди;

архив ҳужжетлерин көрип шығыў тәртибин ҳәм шәртлерин белгилейди;

архив ҳужжетлери мәмлекетлик архивлерге тапсырылыўы тийис болған кәрханалар, мәкемелер ҳәм шөлкемлердин дизимин дүзиў тәртибин белгилейди.

Басқарма нызамшылыққа муўапық басқа да ўәкиликлерди әмелге асырыўы мүмкин.

8-статья. Жергиликли мәмлекетлик ҳәкимият уйымларының архив иси саласындағы ўәкиликлери

Жергиликли мәмлекетлик ҳәкимият уйымлары:

Миллий архив қоры қурамына киргизилген, тийисли аймақта жайласқан мәмлекетлик архивлер ҳәм мәкеме архивлеринде турған архив ҳужжетлериниң сақланыўы ушын тийисли дәрежеде шараятларды тәмийинлейди;

Миллий архив қоры қурамына киргизилген, тийисли аймақта жайласқан архивлер ҳәм мәкеме архивлеринде турған архив ҳужжетлериниң жағдайы үстинен мәмлекетлик қадағалаўды әмелге асырады;

тийисли аймақтағы мәмлекетлик архивлерди қаржыландырыў муғдарын өз ўәкиликлери шеңберинде белгилейди.

Жергиликли мәмлекетлик ҳәкимият уйымлары нызамшылыққа муўапық басқа да ўәкиликлерди әмелге асырыўы мүмкин.

III-БАП. МИЛЛИЙ АРХИВ ҚОРЫ

9-статья. Миллий архив қорының қурамы

Миллий архив қоры қурамына киргизилген архив ҳужжетлери Қарақалпақстан халқы мәдений мийрасының ажыралмас бөлеги болып табылады.

Миллий архив қоры Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлегинен ҳәм мәмлекетке тийисли болмаған бөлегинен ибарат.

Миллий архив қоры құрамына киргизилген архив хужжетлериниң пуқаралық айланысына усы Нызамда белгиленген шеклеўлерге әмел қылған ҳалда ғана жол қойылады.

10-статья. Архив хужжетлерин Миллий архив қоры құрамына киргизиў

Архив хужжетлерин Миллий архив қоры құрамына киргизиў Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрәпинен белгиленген тәртипте әмелге асырылады.

Миллий архив қоры құрамына киргизилген архив хужжетлериниң мүлк ийесине усы хужжетлер дизимнен өткерилгенлиги ҳаққында гүўалық белгиленген тәртипте бериледи.

11-статья. Архив хужжетлерин Миллий архив қоры құрамынан шығарыў

Архив хужжетлерин Миллий архив қоры құрамынан шығарыў Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрәпинен белгиленген тәртипте әмелге асырылады.

12-статья. Миллий архив қорының мәмлекетлик каталогын жүргизиў

Миллий архив қорының мәмлекетлик каталогын жүргизиў Басқарма тәрәпинен әмелге асырылады.

13-статья. Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлегиниң құрамы

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлегиниң құрамына, кимниң ийелигинде болыўына қарамастан, турақлы (мүддетсиз) сақланыўы тийис болған, мәмлекет мүлки болған архив хужжетлери киреди.

14-статья. Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли болмаған бөлегиниң құрамы

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли болмаған бөлегиниң құрамына турақлы (мүддетсиз) сақланыўы тийис болған, мәмлекетлик емес кәрханалар, мәкемелер ҳәм шөлкемлер жумысы нәтийжесинде пайда болған архив хужжетлери, сондай-ақ физикалық шахслардың жеке архив хужжетлери киреди.

15-статья. Миллий архив қоры құрамына киргизилген архив хужжетлериниң пуқаралық айланысы өзгешеликлери

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлеги құрамына киргизилген архив хужжетлерин ийеликтен шығарыў мүмкин емес. Усы хужжетлер жойтылған ямаса уныраған жағдайда олар Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлеги құрамынан шығарылады.

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли болмаған бөлеги құрамына киргизилген архив хужжетлери тек ғана тийисли ўәкилликли уйымлардың

рухсаты бойынша ийеликтен шығарылыуы ямаса универсал хуқықый мийрасхорлық тәртибинде ямаса басқа усылда бир шахстан екнши шахсқа өтиуи мүмкин.

IV-БАП. АРХИВЛЕРДИ ШӨЛКЕМЛЕСТИРИУ

16-статья. Архивлерди шөлкемлестириу шэртлери

Архивлерди шөлкемлестириу ушын архив хужжетлерин сақлау хэм олардан пайдаланыу талапларына жууап беретугын материаллық-техникалық база, соның ишинде имарат (бөлмелер), зэрүрли үскенелер, қорғаныу қураллары хэм өртке қарсы қураллар болыуы шэрт.

Архивлердиң тийкарғы жумыс түрлери бойынша уақыт хэм өндирислик үлги нормалары Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинети тэрепинен белгиленеди.

Қупыя архивлер шөлкемлестирилиуине жол қойылмайды.

17-статья. Архивлердиң түрлери

Архивлер мәмлекетлик хэм мәмлекетлик емес архивлер түрлеринде шөлкемлестирилиуи мүмкин.

18-статья. Архивлерди шөлкемлестириу, қайта шөлкемлестириу хэм сапластырыу тэртиби

Архивлерди шөлкемлестириу, қайта шөлкемлестириу хэм сапластырыу нызамшылықта белгиленген тэртипте әмелге асырылады.

19-статья. Ведомстволық архивлерди шөлкемлестириу

Кэрханалар, мәкемелер хэм шөлкемлер архив хужжетлерин жәмлеу, есапқа алыу, сақлау хэм олардан пайдаланыу ушын нызамшылықта белгиленген тэртипте ведомстволық архивлерди шөлкемлестириуи мүмкин.

V-БАП. АРХИВ ХУЖЖЕТЛЕРИН ЖӘМЛЕУ, ЕСАПҚА АЛЫУ, САҚЛАУ ХЭМ ОЛАРДАН ПАЙДАЛАНЫУ

20-статья. Архив хужжетлерин жәмлеу

Архив хужжетлерин жәмлеу архивлер, ведомстволық архивлер хэм физикалық шахслардың жеке архив хужжетлерин архив хужжетлери менен толтырыуды өз ишине алады.

Мәмлекетлик архивлер мәмлекетлик хәкимият хэм басқарыу уйымлары, мәмлекетлик кэрханалар, мәкемелер хэм шөлкемлердиң жумысы нәтийжесинде пайда болған архив хужжетлери, сондай-ақ олар тэрепинен алынған ямаса оларға

мәмлекетлик емес кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлер және физикалық шахслар тапсырған архив хұжжетлери менен жәмленеди.

Архив хұжжетлери мәмлекетлик архивлерге тапсырылыуы тийис болған кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлердин дизимин дүзиў тәртиби Басқарма тәрeпинен белгиленеди.

Мәмлекетлик емес хәм физикалық шахслардың жеке архив хұжжетлери мәмлекетлик мүлк болған архив хұжжетлери менен жәмлениўине жол қойылмайды.

Физикалық шахслардың жеке архив хұжжетлери сатылғанда мәмлекетлик архивлер жеңилликли сатып алыў хұқықына ийе болады.

Кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлер жеке қурам бойынша хұжжетлерди жәмлеўи шәрт.

Архив хұжжетлерин жәмлеў тәртиби Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрeпинен белгиленеди.

21-статья. Хұжжетлердин қунлылығын анықлаў экспертизасы

Хұжжетлердин қунлылығын анықлаў экспертизасы хұжжетлер ямаса архив хұжжетлерин сақлаў ушын таңлап алыў мақсетинде олардың қунлылығын анықлаў бойынша илажлар комплексин өз ишине алады.

Хұжжетлердин қунлылығын анықлаў экспертизасын өткерий тәртиби Басқарма тәрeпинен белгиленеди.

22-статья. Архив хұжжетлерин есапқа алыў

Архив хұжжетлерин мәмлекетлик есапқа алыў төмендегилерди өз ишине алады:

архивлер хәм ведомстволық архивлерде есапқа алыў хұжжетлерин дүзиў;
архивлер хәм ведомстволық архивлерде хұжжетлер топلامын дүзиў хәм оларды Басқармаға усыныў;

Миллий архив қорының мәмлекетлик каталогын жүргизиў.

Архивлер хәм ведомстволық архивлердеги есапқа алыў хұжжетлерине төмендегилер киреди:

хұжжетлердин келип түсий китабы;

архив қорларының дизими;

архив қоры бети;

архив дизими;

архив қоры ис қағазы.

Архив хұжжетлерин мәмлекетлик есапқа алыў тәртиби Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрeпинен белгиленеди.

Физикалық шахслардың жеке архив хұжжетлерин есапқа алыў олар тәрeпинен өз бетинше әмелге асырылады.

23-статья. Архив хужжетлерин сақлаў

Кәрханалар, мәкемелер ҳәм шөлкемлердиң архив хужжетлерин, сондай-ақ физикалық шахслардың жеке архив хужжетлерин сақлаў олар тәрәпинен өз бетинше әмелге асырылады.

Миллий архив қоры қурамына киргизилген архив хужжетлери турақлы (мүддетсиз) сақланыўы тийис ҳәм оларды жоқ қылыў қадаған етиледи.

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлеги қурамына киргизилген архив хужжетлерин турақлы (мүддетсиз) сақлаў мәмлекетлик архивлер, музейлер ҳәм китапханаларда, сондай-ақ дизими Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрәпинен тастыйықланатуғын министрликлер, мәмлекетлик комитетлер ҳәм мәкемелерде әмелге асырылады.

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлеги қурамына киргизилген архив хужжетлерин министрликлер, мәмлекетлик комитетлер ҳәм мәкемелерде турақлы (мүддетсиз) сақлаў Басқарма менен келисилген ведомстволық нормативлик хужжетлер тийкарында әмелге асырылады.

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлеги қурамына киргизилген архив хужжетлерин мәкеме архивлеринде ўақытша сақлаў усы Нызамның 24-статьясында белгиленген мүддет ишинде әмелге асырылады.

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли болмаған бөлеги қурамына киргизилген архив хужжетлери архивлер ҳәм мәкеме архивлеринде, сондай-ақ физикалық шахслардың жеке архив хужжетлери қурамында сақланыўы мүмкин.

Кәрханалар, мәкемелер ҳәм шөлкемлердиң архив хужжетлери, физикалық шахслардың жеке архив хужжетлери архивлер, музейлер ҳәм китапханаларға депозитар сақлаў ушын тапсырылыўы мүмкин.

Кәрханалар, мәкемелер ҳәм шөлкемлер жеке қурам бойынша хужжетлерди сақлаўы шәрт.

Архив хужжетлерин сақлаў тәртиби Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрәпинен белгиленеди.

24-статья. Архив хужжетлерин ведомстволық архивлерде ўақытша сақлаў мүддетлери

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлеги қурамына киргизилген архив хужжетлерин ведомстволық архивлерде ўақытша сақлаўдың төмендеги мүддетлери белгиленеди:

мәмлекетлик ҳәкимият уйымлары ҳәм мәмлекетлик басқарыў уйымларының тийисли аймақлық бөлимлери, республикалық бойсыныўдағы мәмлекетлик кәрханалар, мәкемелер ҳәм шөлкемлердиң архив хужжетлери – он жыл даўамында;

районлық хәм қалалық бойсыныўдағы мәмлекетлик кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлердиң архив хўжетлери – бес жыл даўамында;

установкы қорында мәмлекеттиң үлеси болған, сырт ел инвестициялары қатнасыўындағы кәрханалар, басқа да шөлкемлердиң архив хўжетлери – он жыл даўамында;

илимий, технологиялық, конструкторлық хәм патент хўжетлери – жигирма жыл даўамында;

ири қурылыс бойынша жойбар хўжетлери – жигирма бес жыл даўамында; телеметрикалық хўжетлер – бес жыл даўамында;

сесли жазыўлар, видеожазыўлар, киноленталар, фотосуўретлер, фотография плёнкалары – таярланған ўақтынан баслап үш жылдан аспаған мүддет даўамында;

машинада оқылатуғын хўжетлер – бес жыл даўамында;

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли бөлеги қурамына киргизилген архив хўжетлерин ведомстволық архивлерде ўақтынша сақлаў мүддетлери өткеннен кейин олар белгиленген тәртипте мәмлекетлик архивке тапсырылады.

Егер ыызамшылықта басқаша жағдай нәзерде туылмаған болса, пуқаралық ҳалатлар актлери жазыўлары, нотариал ҳәрекетлер жазыўлары, жеке қурам бойынша хўжетлер, суд ислери хәм хожалық китаплары мәкеме архивлеринде жетпис бес жыл даўамында сақланыўы тийис.

Пуқаралық ҳалатлар актлери жазыўлары, нотариал ҳәрекетлер жазыўлары, суд ислери хәм хожалық китаплары мәкеме архивлеринде ўақтынша сақланыўы мүддетлери өткеннен соң олар белгиленген тәртипте мәмлекетлик архивлерге тапсырылады.

25-статья. Архив хўжетлериниң пүтин сақланыўын тәмийинлеў

Архивлер хәм мәкеме архивлеринде архив хўжетлериниң пүтин сақланыўын тәмийинлеў архивлер хәм кәрханалар, мәкемелер, шөлкемлер басшыларына жүкленеди.

Миллий архив қорының мәмлекетке тийисли болмаған бөлеги қурамына киргизилген архив хўжетлериниң пүтин сақланыўын тәмийинлемей атырған меншик ийелери суд шешимине муўапық усы хўжетлерге болған меншик хуқықынан айырылыўы мүмкин, буннан соң усы хўжетлер сақлаў ушын тийисли мәмлекетлик архивке тапсырылады.

Кәрханалар, мәкемелер хәм шөлкемлер жеке қурам бойынша хўжетлердиң пүтин сақланыўын тәмийинлеўи шәрт.

Физикалық шахслар өз жеке архив хўжетлериниң пүтин сақланыўын өз бетинше тәмийинлейди.

Айрықша қунлы хўжетлер хәм теңи жоқ хўжетлердиң қамсызландырыў нусқалары дүзиледи.

Архив хужжетлерин айрықша баҳалы хужжетлер хэм теңи жоқ хужжетлер қатарына киргизиў тәртиби, сондай-ақ, қамсызландырыў нусқаларын таярлаў хэм сақлаў тәртиби тийисли ўәкилликли уйымлар тәрәпинен белгиленеди.

26-статья. Архив хужжетлеринен пайдаланыў

Архив хужжетлеринен пайдаланыў хызмет, өндириллик, илимий, мәдений, ағартыўшылық, билимлендириў мақсетинде хэм нызамшылықта қадаған етилмеген басқа да мақсетлерде әмелге асырылады.

Архив хужжетлеринен пайдаланыўшылар:

архив хужжетлеринен пайдаланыў тәртибине бойсыныўы;

архив хужжетлериниң пүтин сақланыўын тәмийинлеўи;

архив хужжетлерине келтирилген зыян ямаса архив хужжетлериндеги анықланған кемисликлер ҳаққында қыстаўлы түрде архив хэм ведомстволық архив хызметкерлерине хабар бериўи;

архив хужжетлеринен алынған мағлыўматларды бузып көрсетиў ямаса қалбекилестириўге жол қоймаўы шәрт.

Архив хужжетлеринен пайдаланыў тәртиби Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрәпинен белгиленеди.

27-статья. Архив хужжетлерин кирип көриў

Архивлер хэм мәкеме архивлериндеги архив хужжетлерин кирип көриў пайдаланыўшыға илимий-мағлыўматнама аппаратын, сондай-ақ, тийисли архив хужжетлери ямаса олардың көширме нусқаларын усыныў арқалы тәмийинленеди.

Архивлер хэм ведомстволық архивлердеги архив хужжетлерин, сондай-ақ физикалық шахслардың жеке архив хужжетлерин кирип көриў олардың пүтин сақланыўын тәмийинлеў мақсетинде шеклениўи мүмкин, нызам хужжетлеринде нәзерде тутылған жағдайлар буған кирмейди.

Пуқаралардың жеке турмысы ҳаққындағы ямаса олардың өмири хэм қәўипсизлигине қәўип туўдырыўшы мағлыўматларды өз ишине алған архив хужжетлерин кирип көриў бойынша шеклеўлер архив хужжетлери таярланған ўақыттан баслап жетпис бес жыл мүддетке белгиленеди. Усы мүддеттен алдын бул хужжетлерди кирип көриўге пуқараның өзи тәрәпинен, ол қайтыс болғаннан соң болса усы пуқараның мийрасхорлары тәрәпинен рухсат берилиўи мүмкин.

Архив хужжетлерин кирип көриў тәртиби хэм шәртлери Басқарма тәрәпинен белгиленеди.

Архив хужжетлериниң қупыялылық категориялары, сондай-ақ мәмлекетлик сыр хэм нызам менен қорғалатуғын басқа да сырды өз ишине алған архив хужжетлерин кирип көриў бойынша шеклеўлер Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрәпинен белгиленеди.

28-статья. Архивлер хэм ведомстволық архивлер тәрeпинен көрсетилетуғын хызметлер

Архивлер хэм ведомстволық архивлер Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси тәрeпинен белгиленген тәртипте хызмет көрсетеди.

Пуқаралардың хуқықлары хэм нызамлы мәплерин социаллық қорғау ушын зәрүр болған архив мағлыұматнамаларын, сондай-ақ тийисли мәмлекетлик ҳәкимият хэм басқарыу уйымларына архив мағлыұматнамаларын хэм архив хуҗжетиниң көширме нусқасын бериу бийпул әмелге асырылады.

VI-БАП. ЖУЎМАҚЛАЎШЫ РЕЖЕЛЕР

29-статья. Архивлерди қаржыландырыу

Мәмлекетлик архивлерди қаржыландырыу Қарақалпақтан Республикасының Бюджети қаржылары хэм нызам хуҗжетлеринде қадаған етилмеген басқа да дереклер есабынан әмелге асырылады.

Мәмлекетлик архивлердиң төлемли хызметлер көрсетиуден хэм қаржыландырыудың басқа да дереклеринен алынатуғын қаржылары нызамшылықта белгиленген тәртипте олардың материаллық-техникалық базасын раўажландырыу хэм хызметкерлерди материаллық хошаметлеуге бағдарланады.

Мәмлекетлик емес архивлерди қаржыландырыу олардың меншик ийелери қаржылары хэм нызамшылықта қадаған етилмеген басқа да дереклер есабынан әмелге асырылады.

30-статья. Архив иси саласындағы халықаралық бирге ислесиу

Архив иси саласындағы халықаралық бирге ислесиу Өзбекстан Республикасының нызамшылығына хэм халықаралық шәртнамаларына муўапық әмелге асырылады.

31-статья. Тартысларды шешиу

Архив иси саласындағы тартыслар нызамшылықта белгиленген тәртипте шешиледи.

32-статья. Архив иси ҳаққындағы нызамшылықты бузғанлығы ушын жуўапкершилик

Архив иси ҳаққындағы нызамшылықты бузғанлықта айыплы шахслар белгиленген тәртипте жуўапкер болады.